

de Craenkoerier

WEBMASTER IVN Cranendonck

Jan Alders
Meidoornstraat 4
6026 XE Maarheeze
janalders05@gmail.com

Voorzitter:

Annette van Raaij
Meidoornstraat 6
6026 XE Maarheeze
0495-591262
a.van.raaij@telfortglasvezel.nl

Secretaris:

Jan Migchels
Kijkakkers 15
6026 ER Maarheeze
06-22866620
jan.migchels@iae.nl

Penningmeester:

Jos van Velthoven
Sterkselseweg 14
6020 EB Maarheeze
0495-593270
j.vnvelthoven@chello.nl

Verenigingsgebouw:

De Kroenekraan
Van Schoonvorstlaan 11
Soerendonck

Beheer Verenigingsgebouw: vacature**Redactie Craenkoerier:**

Ilva van Bommel
Heuvel 4
6023 RA Budel-Schoot
06-22711952
ilva@bommelandt.nl

Wat kinderen ons vertellen:**Tjabiné Guntlisbergen**

watkinderenonsvertellen@outlook.com

Werkgroepen**Schoolgidsen Budel:**

Ria Rijkers
Boschdijkdwarsstraat 12
6021 AL Budel
0495-493420
crijkers705@gmail.com

Schoolgidsen Maarheeze:

Maria Bles
Gentiaanstraat 6
6026 VK Maarheeze
0495-591999
blesmaria@kpnplanet.nl

Vogelwerkgroep:

Harrie Hegge
Willem II straat 16 c
6021 EB Budel
06-22223634
h.hegge1@chello.nl

Wandelwerkgroep:

Wiel Zentjens
Patrijslaan 29
6021 ZS Budel
w.zentjens@chello.nl

Cursuswerkgroep:

Wiel Zentjens
Patrijslaan 29
6021 ZS Budel
w.zentjens@chello.nl

Huis- en tuinwerkgroep:

Toon van Seggelen
Past.Verbakelstraat 13
6023 CL Budel-Schoot
06-23395143
a.seggelen@upcmail.nl

Waar vind je ons verenigingsblad ?

www.IVN.nl

Afdelingen/ Noord

Brabant/Cranendonck/Natuurinfo/Afdelingsblad

VAN DE BESTUURSTAFEL	4
Voorwoord voorzitter	4
Veslag van de Algemene Ledenvergadering op 29 maart 2022	5
VAN DE REDACTIEAFEL	9
VACATUREBANK	10
VOGELWERKGROEP	11
Vogelwandeling 19 maart 2022	11
De nieuwe vogelkijkhut	13
KASTANJE UIL	14
DE LENTE	15
Vogels in de lente	15
Lente in de tuin	17
Nog meer lente	17
WAT KINDEREN ONS VERTELLEN	19
VRIJWILLIGER IN T GROEN	20
SCHOOLGIDSEN	22
Boomfeestdag 10 november 2022	22
CURSUSWERKGROEP	23
Aankondiging: Lezing Insectenleven in je eigen tuin	23
Heidecursus IVN Cranendonck	25
DE MARETAK	26
DE WILDE TUIN- EEN FEUILLETON	27
VARIA	28
Kunstroute Cranendonck	28
Vogelaars nooit uitgevogeld	28
Boeken afhalen	29
DE IVN-tuin in beelden	29
DANK	30

VAN DE BESTUURSTAFEL VOORWOORD VOORZITTER

Voorjaar 2022... tja, de ontwikkelingen gaan door. Met een COVID-pandemie en nu onrustige tijden met een oorlog binnen Europa, wordt er een enorm beroep op ons gedaan om goed mee te bewegen. En dan komen we meteen bij de natuur uit. De natuur laat ons alsmaar zien dat aanpassen aan de omstandigheden nodig, en ook mogelijk is. Veerkracht is een mooie en dankbare eigenschap 😊

Ontwikkelingen bij ons eigen IVN Cranendonck gaan natuurlijk ook door. Allereerst zijn de belangrijkste COVID-maatregelen opgeheven en kunnen er weer activiteiten plaatsvinden. De heide-cursus van Wiel Zentjes heeft twee jaar ongeduldig op de plank liggen trappelen om uitgevoerd te worden. De cursisten, die zich ruim 2 jaar geleden hebben aangemeld, zijn benaderd en willen weer graag deelnemen. Het is heel fijn om weer een 'actieve' vereniging te zijn!

Crocussen in 2022

De ontwikkelingen op de Baronie zijn ook weer doorgegaan. Vóór de COVID-periode waren er al meerdere initiatiefnemers die hun bedrijf c.q. organisatie wilden laten starten op de Baronie. Helaas heeft een heel aantal van hen de plannen moeten herzien als gevolg van de pandemie. Er is door de gemeente een aanvraag ingediend om de Baronie tot Natuurpoort te benoemen. Dat is een waardevolle toevoeging! Daar werken we volop aan mee. Ook wandel- en fietsroutes worden uitgezet, bekend gemaakt met borden.

Edele viervoeters in het Cranendonckse lentezonnetje

Inmiddels is er ook een serieuze horeca-kandidaat. Dat er een horecagelegenheid komt, wordt van harte toegejuicht: een prachtige plek om een terrasje te pakken, lunch of diner te genieten. Natuurlijk kost het tijd en inzet om de haalbaarheid op allerlei gebieden te realiseren.

De locatie, waar wij nu over beschikken op de Baronie, is tijdelijk. Dat betekent dat wij meebewegen, als onze lokalen een andere bestemming krijgen. We zijn en blijven hierover in gesprek met de gemeente; er wordt op constructieve wijze met ons meegedacht. Maar voor nu genieten we van onze mooie locatie en zeker van de prachtige Belevingstuin.

Met hartelijke, veerkrachtige groet, **Annette van Raaij, voorzitter**

VERSLAG VAN DE ALGEMENE LEDENVERGADERING OP 24 MAART 2022

Om 19:35 uur opent de voorzitter de ALV met Koffie/thee en koek/cake. Dit is de eerste keer na corona dat we weer bij elkaar zijn. Maar ondanks de weinige activiteiten, hebben we niet stil gezeten. We zijn verhuisd naar de nieuwe locatie Cranendonck 11. Het is wel tijdelijk. Hoe lang we hier blijven, staat in de sterren...

Verslag van de digitale ALV 2021

Geen opmerkingen gemaakt.

Jaarverslagen werkgroepen 2021

Beheerder Pieter vd Stoep: Het IVN is verhuisd, met alles erop en eraan. Er is een nieuw scherm door Prowise geschonken. Het zal op 5 april, als Wiel Zentjens start met de heidecursus, voor het eerst gebruikt worden. We danken Hannie van Beek. Zij is van de koffie en het schoonhouden van ons honk. Ze heeft alles schoongemaakt en in orde gebracht, voordat de spullen van de Hogeweg naar de van Schoonvorstlaan werden verplaatst.

Schoolgidsen: Maria Bles (Maarheeze) en Ria Rijkers (Budel) brengen verslag uit. Maria heeft 13 gidsen. De 'Boomplantdag' is naar het najaar verplaatst. Ook kinderen van het AZC deden mee (*redactie: zie ook het verslag in deze Craenkoerier*). De Kabouter- en Regenboogkasten zijn opnieuw gevuld. De boomfeestdag 2022 zal op 16 november worden gehouden. Helaas neemt ook het aantal schoolgidsen uit Budel af. Een beroep zal worden gedaan op ouders om de kinderen te begeleiden. Per groep van 5 à 6 kinderen is één ouder en één gids ter begeleiding nodig.

Vogelwerkgroep: (Harrie Hegge) Vogels vliegen ook bij coronabeperkingen gewoon door. De werkgroep kon niet op de erven komen om de kasten te inspecteren. De 115 vogelkasten elders zijn wel onderhouden. In Buulderbroek zijn 5 kasten weggenomen. Waarom en welke vogels er in gezeten zouden kunnen hebben, is niet bekend. Leerlingen van het BAVO-college willen de vogelkasten repareren/nieuwe maken. Bij het Goor is de kijkhut opnieuw door SBB opgebouwd gemaakt en geplaatst. Aanpassingen zoals het ophogen, armsteunen en luikjes worden nog gemaakt. De 3e-zaterdag vogelwandelingen starten weer vanaf maart 2022. De burgers melden intussen dat er kasten stuk zijn enz. Ze weten ons te vinden.

Redactie Craenkoerier, Ilva van Bommel, is afwezig, maakt elke keer weer het clubblad. Met een applaus wordt zij bedankt.

Belevingstuin: Toon van Seggelen rapporteert: Het oorspronkelijke ontwerp “Plan met vijver en schuilhut” is een aantal keer afgewezen. Na enige herontwerpen, is in het voorjaar 2021 met de tuinaanleg gestart. De planten kwamen hoofdzakelijk uit eigen tuinen en uit de oude IVN tuin in Maarheeze. Het resultaat mag gezien worden. Ook de bewoners van Cranendonck en daarbuiten weten de belevingstuin te vinden. De wilgentenenhut, het zitje bij de poel, het blotevoetenpad, het stapstenenpad van boomstamschijven, het plaatsen van planten en het gras inzaaien is allemaal gerealiseerd. De gemeente verzorgt het grasmaaien. De (houten) kabouters zijn geplaatst, de schaftkeet nog niet, omdat de vergunning hiervoor nog ontbreekt. De tuin is inmiddels gevonden door de mensen. Er zijn zelfs foto's gemaakt bij gelegenheid van een 50 jarig huwelijk.

Wandelwerkgroep: Deze heeft toch activiteiten gehad in 2021. Applaus voor Nel Meulman die na jaren haar taken overdraagt aan Wiel Zentjens. Het St. Joris gilde is op bezoek geweest. De locatie en belevingstuin trekken veel publiek. Voor de komende tijd gaat als eerste de lente-wandeling op **24 april** van start. De bloemen- en insectenwandelingen gaan de komende maanden weer van start. Sloopdag op 12 juli enz enz. Plannen genoeg!

Cursuswerkgroep: Deze is weer opgestart. Wiel Zentjens is de coordinator hiervoor; hij heeft ook P. Slenders erbij betrokken. Toon van Seggelen is “Gastheer van KemperBroek” en verzorgt in mei hierover een lezing aan de leden. IVN zal ook de Kunstroute ondersteunen. Dit om mensen te inspireren.

Bestuur rapporteert de Baronieperikelen: De Baronie startte met 12 betrokkenen, maar door corona is dit aantal inmiddels weer beperkt. De Herenboeren, het Limousin koeienbedrijf, het kinderdagverblijf en het IVN zijn de gesettelde kandidaten. Anderen zijn in gesprek met de gemeente. Een horecaondernemer is serieus en toegevoegd als mogelijke deelnemer, maar moet nog wel erg veel vergunningen krijgen. Limousinkoeienhouder Nico van de Lievenooogen (zie ook de Craenkoerier van december 2020) legt de inrichting voor zijn situatie uit. Zo houdt hij 2 koeien per hA

kruidenrijk grasland. Hij maakt beplanting voor schaduw en beschutting. Kruidenrijk grasland komt de smaak van het vlees ten goede.

Herbenoeming bestuur: De bestuurstermijnen van voorzitter en penningmeester zijn in 2020 verlopen, maar zijn ad interim ingevuld. De bestuurs termijn van de secretaris verliep in 2021. Zijn handicap maakt dat een volledige nieuwe termijn bezwaarlijk is. We zitten als bestuur in een 'over tijd' situatie. We kunnen dus niet zo verder doorgaan. Niet alleen hebben we intussen meer dan de statutaire toegestane 2 termijnen van 3 jaar het IVN bestuurd, maar we beginnen een punt van zorg te bereiken. De penningmeester wil dit jaar nog afmaken, maar dan echt stoppen. WelCordaad is benaderd om bestuursleden buiten de organisatie te zoeken. De vergadering besluit bij acclamatie om het bestuur opnieuw in functie te benoemen.

Financiën: Voor 2021 was een nadelig saldo van €15.700 begroot i.v.m. de aanleg van de tuin en inrichting van de nieuwe locatie. In werkelijkheid was slechts ca. €2.000,- uit eigen middelen nodig. De verklaring hiervoor is de gratis verkregen schafteket via AttenderGroen, de aanplant van de belevingstuin die uit eigen tuinen en/of tegen inkoopprijs (dank hiervoor aan Toon van Seggelen) kwam, inzet van vrijwilligers i.p.v. inhuurkrachten, gratis verkregen tafels en stoelen voor de inrichting via de Borgh/gemeente. Dit gaf een voordeel van €12.505.

Als gevolg van corona zijn er slechts beperkt activiteiten vanuit de werkgroepen geweest. Hierdoor was er een financieel voordeel van ongeveer €500. De subsidie van de provincie Brabant (Prins Bernard Cultuurfonds) was vastgesteld op €10.000. Er was een voorschot verstrekt van €8.000. Uiteindelijk is na overleg het voorschot van € 8.000 als definitieve subsidie vastgesteld.

Verslag kascommissie rekening 2021. Jan Alders en Ria Rijkers hebben de kas gecontroleerd en in orde bevonden. De penningmeester wordt gedechargeerd, en mag nog even door. Jan Alders treedt terug. Er moet dus een nieuw lid bijkomen. Ria Rijkers blijft. Er is geen nieuwe aanmelding vanuit de vergadering.

De contributie 2022 is ongewijzigd vastgesteld.

De begroting 2022 wordt vastgesteld: In eerdere jaren was €4300 - € 4.400 geraamd aan inkomsten en uitgaven. Voor de begroting 2022 wordt €4450 geraamd aan inkomsten en uitgaven.

Wat verder ter tafel komt: Jubilea

Tosca Moonen 40 jaar lid in 2021

Karin Albers 25 jaar lid in 2021

Marie Beenackers 25 jaar lid in 2022

Corrie Fleuren 25 jaar lid in 2022

Ellie v. Velthoven 25 jaar donateur 2022

Bij afwezigheid van de overige jubilarissen ontvangt Ellie als enige bloemen van de voorzitter.

Rondvraag en Sluiting : Er wordt geen gebruik gemaakt van de rondvraag; de vergadering dankt het bestuur voor haar inzet. Om 21:15 uur wordt de vergadering besloten en begint een pauze voor de dia presentatie van Wiel Zentjens.

Jan Migchels

VAN DE REDACTIETAFEL

Een nieuwe Craenkoerier in een corona-arm(er) land. Maar ook in een tijd, die ik niet voor mogelijk had gehouden: mijn generatie zou toch nooit een grootscheepse oorlog in Europa meer meemaken....!? Je kunt de bibbers krijgen, of je kunt het ontkennen. In ieder geval merk ik, dat de natuur wel troost en afleiding biedt: die vogels hebben geen boodschap aan oorlogsgeweld. De planten komen toch wel boven de grond. Laten we hopen dat het gezond verstand zegeviert. Intussen hebben de leden volop gereageerd op de oproep om de lentekriebels te beschrijven en /of te fotograferen. Hartelijk dank daarvoor! Er zijn zelfs al weer verslagen van activiteiten.... Heerlijk!

Ilva van Bommel, redactie

Inzenders zijn persoonlijk verantwoordelijk voor de inhoud van de aangeleverde kopij.

Inzenden kopij: uiterlijk 31 AUGUSTUS 2022

Kopij aangeleverd na deze datum, kan helaas niet meer geplaatst worden.
Inleveradres: ilva@bommelandt.nl

VACATUREBANK

Beheerder verenigingsgebouw (herhaling)

Pieter van der Stoep was jarenlang beheerder van het honk aan de Hoge Weg. Na de verhuizing is hij hiermee gestopt. Daarom de herhaalde vraag: wie wil – samen met andere actieve leden– wat tijd besteden aan het beheer van het nieuwe honk? Voor informatie over taken graag en mailtje naar Pieter v.d. Stoep: peetinge@gmail.com.

Nestkast-controleur

De vogelwerkgroep zoekt een man/vrouw of jongedame/jongeman, die 2 zaterdagen beschikbaar is in de maanden mei en oktober en die interesse heeft in roofvogels, uilen en zangvogels, en geen hoogtevrees heeft.

Doel is om tijdens het broedseizoen de nestkasten in de bomen te controleren op aanwezigheid van eieren; en na het broedseizoen de kasten te verschonen.

Wij garanderen na afloop een bredere kijk op het vogelrijk en meer wijsheid voor onze toekomst en natuur.

Aanmelden: Harie Hegge (h.hegge1@chello.nl)

Bestuursleden gezocht voor IVN Cranendonck

IVN Cranendonck houdt zich bezig met slootjesdagen, vlindermiddagen, vogelwandelingen, blote voetenpad, belevingstuin, beheer van (meer dan 200) vogelkasten, natuurgidsen voor de basisscholen, snertwandelingen enz. enz. Deze activiteiten worden georganiseerd door een bestuur van 3 personen en zo'n 9 coördinatoren die de werkgroepen begeleiden. In totaal zijn er 120 actieve leden en daarvan zijn 60-70 mensen actief als vrijwilliger. De huidige bestuursleden zijn voorbij hun officiële periode dat

ze bestuurslid mogen zijn, dus we zijn op zoek naar opvolging. De huidige bestuursleden blijven actief binnen de vereniging en zullen het nieuwe bestuur inwerken en desgevraagd adviseren.

Wat wordt er gevraagd van de nieuwe bestuursleden: één keer per maand is er een bestuursvergadering, één keer in de drie maanden een coördinatorenvergadering, waarin de activiteiten worden gepland en voorbereid, waar nodig.

De voorzitter zit deze vergaderingen voor en onderhoudt het contact met het provinciaal overleg van de landelijke IVN. De penningmeester beheert de financiën die bestaan uit contributie van leden en donateurs en beheert de ledenlijst. De secretaris maakt de agenda's van de vergaderingen en notuleert, houdt het archief bij en ontvangt de post. Het is niet veel werk maar voor het behoud van deze actieve vereniging is het natuurlijk hartstikke belangrijk.

Voelt u zich betrokken bij de natuur in Cranendonck en wilt u iets betekenen voor deze mooie vereniging, neem dan contact op met de secretaris (jan.migchels@iae.nl).

Kascommissie IVN Cranendonck

Zoals u in deze craenkoerier kunt lezen, is er een vacature in de kascommissie. Een noodzakelijke functie in de vereniging. Voor informatie over de werkzaamheden, graag contact op nemen met het bestuur.

VOGELWERKGROEP

VOGELWANDELING 19 MAART 2022

De vogelwerkgroep van IVN Cranendonck gaat elke 3de zaterdag van de maand wandelen in een van de vele natuurgebieden die de gemeente Cranendonck rijk is. Het doel van deze wandelingen is om de vogel- en natuurliefhebbers kennis te laten maken met de verschillende soorten vogels in ons gebied en om de vogelgeluiden te leren herkennen. Het is best lastig om die geluiden te herkennen, omdat vogels vaak hun zang of roep gebruiken voor diverse doeleinden. Het kan een roep zijn dat er

gevaar is, maar ook een roep om hun territorium af te bakenen. Maar meestal gebruiken ze hun betoverende en prachtige zang om het vrouwtje te lokken en samen een nestje te bouwen. De merel en de zanglijster zijn hier de mooie voorbeelden van. Natuurlijk zijn de maanden maart en april de beste maanden om naar de vogels te kijken en luisteren; de mannetjes zijn dan in hun allermooiste verenkleed. Ook doen ze met hun lied van de vroege morgen tot de laatste uurtjes hun best om indruk te maken op de vrouwtjes.

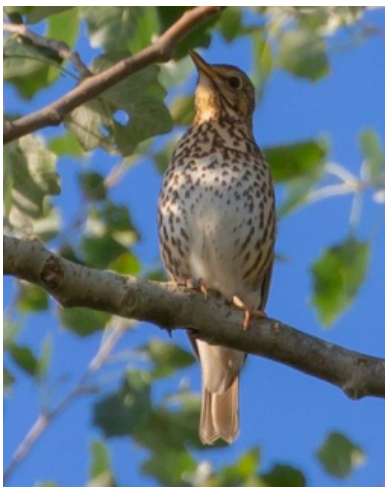
De laatste 2 jaar zijn er geen wandelingen geweest i.v.m. de coronapandemie, maar zaterdag 19 maart j.l. werd de “Vogelwerkgroep IVN Craenendonck” weer opgestart met de 1ste vogelherkenningswandeling. Om 9 uur vertrokken we met 15 enthousiaste vogelliefhebbers bij de vogelkijkhut van het natuurgebied 't Goor te Soerendonk. We startten in het voorste gedeelte van de paardenwei om enige beschutting tegen de frisse N.O. wind te hebben door de bossage. Die kou was voor de vogels geen probleem, want de boomklever, roodborst, vink, tijtjaf en de groene- en bonte specht waren allemaal duidelijk hoorbaar aanwezig.

Ook de grote lijster werd gespot; het bos met aangrenzend grasland en heide is bij uitstek een geschikte habitat voor deze prachtige vogel. Het is een schuwe vogel die zich niet graag laat zien, maar wel duidelijk te horen is.

Grote lijster (foto Pixabay)

De zang lijkt op dat van de merel, maar is veel harder en met minder variatie. De grote lijster lijkt qua uiterlijk wel op de zanglijster, die wij beter kennen van onze parken en tuinen. De grote lijster is robuuster en heeft ronde vlekken op de borst, terwijl de zanglijster puntige vlekken heeft die ook wel pijlpuntjes worden genoemd.

Zanglijster (foto pixabay)

Eenmaal goed in de kijker, is het verschil duidelijk te zien. Het voedsel van de grote lijster bestaat voornamelijk uit slakken en kevers, maar ook de bessen van de maretak zijn een belangrijke voedselbron, zeker in de winterdagen omdat deze maretakken groen blijven en bessen dragen.

Verder met de wandeling. Op de paardenwei waren nog een paar leuke waarnemingen: de boomleeuwerik en de veldleeuwerik met zijn prachtige jubelende zang hoog in de lucht.

Ook werd een koppeltje roodborsttapuiten gezien, op zoek naar een geschikte plaats om een nestje te bouwen, ergens goed verstopt dicht bij de grond in de paardenwei. Conclusie: een mooie wandeling op deze frisse zaterdag morgen en leuk om weer te kunnen luisteren en te kijken naar de bekende voorjaarsdrukke van de vogels.

Harrie Hegge

DE NIEUW VOGELKIJKHUT

In 2021 is door Staatsbos-beheer de oude vogelijikhut bij het Goor in Soerendonk vervangen door een robuuste nieuwe hut, die nog jaren mee kan.

Frans in de kijkhut

Vogelijkijkhut bij t Goor

KASTANJE -UIL

Onze oude kastanjeboom was al jaren niet de mooiste van het land. Telkens gingen er takken dood en zodoende zag hij er allesbehalve mooi uit. Afgelopen jaar verloor hij al in de zomer het grootste gedeelte van zijn bladeren. In het prille begin van 2022 moest hij helaas gekapt worden. Maar hij had heel veel jaren op een mooi plekje in onze tuin gestaan. Wat nu....

Rens kwam op het idee om er een uil van te laten zagen, en zo geschiedde. We zijn heel erg tevreden met onze “kastanje-uil” en genieten er elke dag van.

Annie van Hunsel-Jacobs

DE LENTE

VOGELS IN DE LENTE

Eindelijk is het dan zover: de winterdeur gaat dicht, gordijntjes en de rolluiken weer open en de thermostaat heeft zijn werk gedaan. Er zijn genoeg spreken in omloop om deze tijd aan te kondigen, zoals: “mag ik je krokussen”, en “de lente is muziek”. Maar de meest bekende bij het zien van de 1ste zonnestralen en bloemenknoppen is toch wel: “ik krijg de lentekriebels”. Maar wij nuchtere mensen gaan daar vaak niet zo uitbundig mee om; velen denken “we zien wel wat de lente brengt” of zien het als gewoon een jaargetijde dat ook weer passeert.

Dat is inderdaad zo, maar de planten zien dat anders, en de spreuk “In de lente gaat alles naar de knoppen en dat is toch geweldig!” is een mooie zegswijze die voor de planten van toepassing is.

Maar de grote blijdschap zit toch ook bij de vogels; die laten zich in deze tijd heel uitdrukkelijk horen en vertellen ons al 's morgens heel vroeg dat het lente is. Ieder van ons kent het prachtige geluid van de merel en de lijster vroeg in de morgen of 's avonds laat op de dakrand. De natuur is op alle fronten in beweging en laat zich zien en horen. Wij zijn de toeschouwers van deze jaarlijks terugkerende lentekriebels. De vogels gaan niet gereserveerd de lente in, maar doen dat met volle overgave want is werk aan de winkel.

Parende vinken
(fot pixabay)

Love is in the air en dat laten ze duidelijk horen en zien, want de mannetjes hebben hun zondagse kleren aan en fluiten naar de vrouwtjes. Dat mogen wij nu helemaal niet meer, bang voor een aangifte. In de vogelwereld is geen “*Me Too*”; integendeel, ze halen werkelijk alles uit de kast voor een leuk vrouwtje en bijna alles is geoorloofd. Maar het vrouwtje bepaalt; zo is de hiërarchie bij het liefdesleven van de vogels. Het vrouwtje zal toestemming geven om te paren. De vrouwtjes zijn daarin heel duidelijk: “jullie mannen vechten het maar uit en ik zal wel zeggen of je met mij het nestje in gaat”. Duidelijke taal in de vogelwereld. En wij mogen dit allemaal van een afstand volgen, tenminste als je de natuur in trekt en als je er oog voor hebt. Het baltsen van de vogels, het fluiten, het vechten en tenslotte het nestje maken en de kindjes groot brengen.

Ik stel voor om te gaan wandelen in de natuur en je zult er heel zeker van overtuigd raken dat de lentekriebels echt bestaan.

Harrie Hegge

LENTE IN DE TUIN

Op woensdag 23 februari scheen de zon volop. Terwijl de vorige dagen bijzonder somber verliepen. De tulpen op ons terras reageerden ook door meteen hun kelken wijd open te zetten. Daar profiteerden de insecten van door hier stuifmeel en nectar te komen tanken. Geen toevallige voorbijvliegers, maar doelbewuste gasten die hier met velen aanwezig waren. Geen idee welke soorten het waren en waar ze vandaan gekomen zijn.

Toon Tuijelaars

NOG MEER LENTE

Uw redacteur ontving diverse schitterende foto's van vogels, o.a. van Toon van Kessel.

Kneu

Roodborsttapuit

Putter

WAT KINDEREN ONS VERTELLEN

En dit keer ook wat vogels ons vertellen ..., want het leek erop dat de Soerendonkse basisschool als enige schoolinzending uit Cranendonck had deelgenomen aan de Nationale Tuinvogeltelling. Dit bleek, bij navraag, niet het geval. Misschien een fanatieke buurtbewoner die het niet kon laten om zo'n groot observatiegebied mee te nemen in zijn tellingen? Begrijpelijk en grote dank daarvoor, maar nog gepaster is het als de kinderen zelf gaan tellen. Gelukkig is er volgend jaar weer een mogelijkheid!

Vogels vertellen niet alleen de actuele (natuur)stand van zaken, ze laten ons ook tijdens het broedseizoen 24 uur en rechtstreeks het wel en wee zien rondom hun nesten. Dit kan zowel via 'Beleef de Lente' als ook in de nabije omgeving vanaf de St. Martinustoren in Weert waar via een webcam een slechtvalkennest te bewonderen is. Beiden zeer de moeite waard.

Fascinerende beelden van (en voor) jong leven, nieuwe aanwas zagezegd, waar wij en veel andere verenigingen/stichtingen overigens ook om verlegen zitten, en die onze jeugdigen hopelijk zullen blijven aanmoedigen en enthousiasmeren voor de natuur.

Net zoals een jonge vader die ik eind januari tegenkwam met zijn tweeling in een buggy tijdens een frisse avondwandeling, net voordat ze naar hun bedje gaan. Ik kom ze wel vaker tegen en wist dat ze tijdens de kerstdagen hun ogen hadden uitgekeken bij al dat lichtspectakel, want het ene huis was nog mooier versierd dan het ander. Totdat de feestdagen ten einde liepen en het iedere avond minder spectaculair werd. Ondertussen ging ook nog de volle maan naar nieuwe maan en werd het aan de hemel steeds donkerder. Het kleine manneke zei plots: "Kapot!" waarop z'n zusje naar boven wees en zei: "Maan kapot!". Da's toch schitterend!

Dan een herhaling van een eerdere oproep: Het voorjaar staat voor de deur, wat inherent is aan schoonmaak en opruimen. Mochten er nog natuur- of geschiedenis gerelateerde tijdschriften in de weg liggen, niet weggooien. Ik kom ze desgewenst ophalen om ze vervolgens weer te verspreiden tijdens onze kindgerichte activiteiten.

Meedoen aan een wetenschappelijk onderzoek via SOVON?

(Samenwerkende Organisaties Vogelonderzoek Nederland) organiseert al 40 jaar landelijke vogeltellingen voor natuurbeheer, -beleid en onderzoek. De gegevens worden verzameld door ruim 9000 goed opgeleide veldmede-werkers. Onze informatie is in-teressant voor de onderzoekers en uiteindelijk voor ons aller welzijn.

Merel

Een eenvoudige en doeltreffende jaarrondtelling is bijvoorbeeld ‘Wat eet de merel?’ en betekent concreet:

- Een persoonlijke pagina aanmaken,
- Vogels observeren,
- 1x per week resultaten invoeren (duurt ca 2 minuten).

Benieuwd naar andere tellingen? <https://www.sovon.nl/nl/vogelstellen>

Volgende keer aandacht voor de gedichtentafels van Cranendonck, waar poëzie, natuur en het kind samenkomen.

Tjabine

VRIJWILLIGSTER IN T GROEN, ANNETTE VAN RAAIJ

Deze keer komt de voorzitter aan het woord. Sinds 2014 -na een roerige periode binnen het IVN- aangetreden als voorzitter van het bestuur, samen met Jos van Velthoven en enige tijd later ook Jan Mighels. Annette is Brabantse, heeft op diverse plaatsen in de provincie gewoond en nu al weer zo'n 30 jaar in Maarheeze. Altijd werkzaam geweest in de zorg, m.n. implementeren van ICT, en nu genietend van al de andere leuke dingen in

het leven. Een echte IVN-ster met (moes)tuin, en een groot hart voor de natuur: eigenlijk houdt ze van alles wel in de natuur, maar vooral van het bos: onverstoorbaar, groen, ruig (als het de kans krijgt), overweldigend. En u begrijpt: de herfst in het bos is dan de favoriete tijd. Hoewel,...de lente, dat nieuwe leven, dat zo maar weer begint, spreekt haar ook wel aan.

Als lid van het bestuur is Annette ook de link naar de vele andere natuurclubs. Want vergis u niet, IVN Cranendonck is niet alleen, maar onderdeel van een groot netwerk: IVN-de Kempen, IVN-Brabant, IVN Landelijk, SBB, Brabants Landschap, KempenBroek, de Groote Heide.....

Annette van Raaij

Die bossen, daar wil ze wel een boom over opzetten: de groot-industriële, zoals Philips, kochten wat bos (“want dat deden ze toen”), zetten er uitheemse bomen op, zoals sequoia’s. Die laatsten deden het nog ook! Maar, tijden veranderen, dus wat zal er nu zal gebeuren...? Wordt het allemaal gekapt? Overigens gaat de aanpassing van “het boslandschap” vaak zeer goed: bij ‘t Goor krijgt de natuur weer meer kans, met Erik Schram van SBB als uitstekende SBB-contactpersoon.

Wat doet een IVN-voorzitter, behalve genieten van de natuur? Veel overleggen dus, veel plannen maken hoe het IVN als vereniging optimaal kan functioneren. Proberen om de jongeren erbij te betrekken. En wat is er zo leuk aan? Annette straalt: de gedrevenheid van de vrijwilligers die allemaal hun ziel en zaligheid leggen in de natuur. Voor hen wil ze als voorzitter faciliterend bezig zijn. Die club mensen met allemaal hetzelfde doel: de natuur laten zien en beleven aan anderen, jongeren vooral.

Uiteraard is ook thuis de natuur aanwezig; de moestuin riep om aandacht

afgelopen maanden; helaas viel ook Annette in de val: de gele komkommers bleken toch niet vorstbestendig. “You win some, you lose some””, ofwel mee-bewegen!

Geelvlekheidelibel (wikipedia)

En het favoriete beest? Geen moment van aarzeling: De libelle! Om zijn kleuren, elegantie en fragiliteit.

Interview door Ilva

SCHOOLGIDSEN

BOOMFEESTDAG 10 NOV 2021

Boomfeestdag in november?? Jawel, vanwege de coronamaatregelen is in 2021 landelijk besloten om de datum te verzetten van 17 maart naar 10 november. Onder het thema “bomen maken gezond” is in onze gemeente weer gezorgd voor het planten van vele bomen op de plantlocatie naast de ingang van het AZC Cranendonck.

Maar liefst 248 Kinderen uit groep 7/8 van de basisscholen uit alle kernen van onze gemeente hebben bomen geplant. Dit mede dankzij de gemeente Cranendonck en medewerkers van Attender. En onder leiding van de IVN schoolgidsen werden diverse spellen gedaan die te maken hadden met het thema. Door de groepen kinderen zo goed mogelijk te verdelen op de plant- en spellocatie, rekening houdend met de corona maatregelen, verliep de ochtend zonder problemen. Ook het mooie weer speelde daarbij een grote rol.

Door omstandigheden was er een tekort in de groep IVN schoolgidsen uit Budel.

Om dit aan te vullen zijn extra vrijwilligers gevraagd: Peer, Sjannie en Albert waren een welkome aanvulling in de hele organisatie.

Albert en Wiel waren actief bij ontvangst van de kinderen op de plantlocatie. Peer werd bij de spellen aan het werk gezet.

Ook Annie, Riek, Ine, Betsy en Toon hadden leuke en leerzame spellen. Tot slot regelde Sjannie de verdeling van de chocomel en de cake voor de kinderen en begeleiders. Een goed geolied team! Nadat alle kinderen terug naar school waren, was er in de Smeltkroes voor alle vrijwilligers koffie, thee en een stuk vlaai. Traditiegetrouw ontvingen zij ook een leuke attentie van de gemeente. Ondanks een hele andere periode toch weer een geslaagde Boomfeestdag. De volgende Boomfeestdag is gepland in het najaar 2022. Wij kijken er weer naar uit!

Namens de IVN schoolgidsen Budel, **Ria Rijkers**

CURSUSWERKGROEP

LEZING - INSECTENLEVEN IN JE EIGEN TUIN

In de afgelopen jaren zijn veel activiteiten, excursies, lezingen enz. in en over de natuur niet door kunnen gaan. Toch is er in de natuur altijd genoeg te beleven geweest. En al heel gemakkelijk is het om in je eigen omgeving te kijken wat er zoal gebeurt. En dan is kijken naar wat er in je eigen tuin plaatsvindt een prachtige bezigheid. En in een tuin met voldoende voedsel -dus met veel planten-, is ook veel te zien.

behangersbij

Tijdens deze lezing wordt uitgebreid ingegaan op deze kriebelbeestjes, vaak prachtige insecten die rondvliegen, fladderen, rondkruipen en zich verstoppen in onze eigen tuin. Hun levenswijze is spectaculair, met vaak prachtige kleuren, maar ook maar ook dramatisch “eten en gegeten worden”. Wiel Zentjens verzorgt deze lezing op 26 april in ons IVN-lokaal. Meer info volgt nog, leden krijgen een mail om zich aan te melden.

krabspin

Heivlinder

Foto's en meer info: **Wiel Zentjens**

HEIDECURSUS IVN CRANENDONCK

In 2020 hebben we deze cursus aangekondigd en hebben een groot aantal mensen zich aangemeld. Door corona is deze cursus in 2020 en in 2021 niet door kunnen gaan. Nu in 2022 (hopelijk) wel. Vrijwel alle mensen die zich destijds hebben aangemeld willen nog steeds graag mee doen. Dat betekent dat we met zo'n 20 personen deze cursus starten. Hierdoor kunnen zich helaas geen nieuwe mensen aanmelden.

In deze cursus komen aan de orde:

- Het heidelandschap in Cranendonck vroeger en nu;
- De flora en fauna op de heide met nadruk op insecten en hun relaties met planten;
- Het heidebeheer waarbij begrazing heel belangrijk is en de effecten hiervan;
- Vogels op de heide;

De cursus bestaat uit 3 lessen en 3 excursies in de perioden april, juni en augustus. Verslagen van de cursus zullen ongetwijfeld in de komende crankoeriers worden opgenomen. Voor meer info: w.zentjens@chello.nl

Wiel Zentjens

Nagekomen bericht: de eerste cursusavond heeft plaatsgevonden. Uw redacteur was een van de gelukkige deelnemers. In een volgende Craenkoerier wordt ongetwijfeld een verslag opgenomen.

MARETAK

Wie veel soorten planten in zijn tuin heeft, ontdekt elke dag wel een nieuwe verrassing. De allerleukste vond ik toch wel een jonge maretak op een van onze appelbomen. Al jaren eerder had ik geprobeerd om de maretak in onze bomen aan het groeien te krijgen maar helaas. Een paar jaar geleden kreeg ik een paar besjes tijdens het bezoek aan een van de mooie tuinen van de Groei- en Bloeileden en die heb ik uitgesmeerd en vervolgens vergeten. Maar nu is het dan toch gelukt!

De maretak, vogellijm of mistletoe is een halfparasiet die op bomen groeit. Hij heeft leerachtig blad, is tweehuizig, heeft kleverige bessen en er hangen heel wat geheim-zinnige verhalen omheen. De Kelten beschouwden hem als een demonenverdrijver. Met een gouden sikkkel, net als in Asterix en Obelix, werd de plant geoogst door priesters tijdens heilige riten. 1900 Jaar geleden schreef Plinius de Oudere hier al over. Het woord mare betekent "heks". Boeren hingen de maretak op in hun stallen om te voorkomen dat heksen hun vee onvruchtbaar maakten. Ook nu wordt de maretak nog gebruikt voor onderzoek naar genezing van kanker, epilepsie en immuunziekten. En iedereen kent natuurlijk het gebruik van kussen onder de maretak. Dat zal bij ons knielen worden, want hij groeit op slechts een meter hoogte. Hang je de maretak in huis, dan brengt ie voorspoed en geluk.

Maretak in appelboom (foto Nel)

Viscum album is de latijnse naam, viscum betekent (vogel)lijm, album is wit. De kleverige bessen werden gekookt en uitgestreken op stokken om zo vogels te vangen. De bessen zijn extreem giftig, maar worden toch door vogels gegeten. De zaden poepen ze uit en als die op de juiste plaats blijven kleven zal er een nieuwe maretak groeien.

Nel Meulman

DE WILDE TUIN- EEN FEUILLETON

Doe mee met De Wilde Tuin en creëer een vierkante meter wildernis. En wat gebeurt er dan wanneer je een stukje van de tuin een jaar lang niet aanraakt? Dat was de vraag van het NRC.

En inmiddels is de meteorologische lente begonnen! Met zon, met krokussen en ook met ruim 8.000 deelnemers voor het project De Wilde Tuin van NRC en Tilburg University. Dat betekent dat we samen al voor meer dan 8.000 vierkante meter nieuwe wildernis in Nederland hebben gezorgd.

“Eens per maand houden we je op de hoogte van het project, nodigen we je uit voor een korte vragenlijst en sturen we je tips voor proefjes en boeken, ter inspiratie voor groene vingers”. En zo doe ik, Wiel Zentjens,

mee aan dit experiment. Via de Craenkoerier hou ik jullie op de hoogte van de ontwikkelingen en waarnemingen van mijn stukje 'wildernis'.

Mijn eerste opdracht: Hoe is het gesteld met de grond van je tuin? In de Tuinbodemcheck van IVN vind je diverse testjes die je kunt doen om een indruk te krijgen van de gezondheid van de bodem van je tuin.

Tot volgende keer, **Wiel Zentjes**

VARIA

KUNSTROUTE CRANENDONCK

Na een periode van gedwongen rust als gevolg van de Coronaperikelen eindelijk weer een Kunstroute Cranendonck in 2022. Deze wordt gehouden op zaterdag 7 en zondag 8 mei van 11.00 tot 17.00 uur.

Deelname aan de kunstroute is zeer laagdrempelig en geeft kunstenaars de gelegenheid hun werk(en) aan een groter publiek te tonen dan alleen aan de eigen familie in de huiskamer. Tijdens de kunstroute zullen kunstwerken van een aantal kunstenaars uit de gemeente Cranendonck op diverse locaties in alle dorpskernen van de gemeente te bezichtigen zijn. Ook in ons IVN-honk gelegen tegenover Kasteeltje Cranendonck.

Wiel Zentjes zal een aantal foto's laten zien waarbij insecten 'kunst bedrijven'. Bijzonder wat deze insecten doen, m.b.v. van een macrofoto prachtig uitgebeeld, en heel apart wat er te zien is. Voor veel mensen zal het helemaal nieuw zijn. Een korte toelichting geeft steeds duidelijkheid over het onderwerp.

Daarnaast laten Luc en Karin Compen hun glaskunst zien (meer info volgt).

Voor meer info: [Kunstroute Cranendonck, Agenda, Cultuurcraan](#)

VOGELAARS (NOOIT) UITGEVOGELD

Een tijd terug ben ik een onderzoek naar vogelaars gestart. Hoe beginnen vogelaars? Wat doen ze en waarom. Van welke vereniging zijn ze lid? Waarom zijn ze lid? Over waarnemingen doorgeven, lievelingsvogels en veel meer. Met als doel het ware beeld van vogelaars laten zien, maar ook om anderen te inspireren om vogels te kijken. Dit idee is iets uit de hand gelopen en uiteindelijk deden er meer dan 1000 vogelaars mee. Dit

onderzoek is verwerkt in een boek: *Vogelaars (nooit) uitgevogeld*. Wil je er meer weten dan is hier meer informatie te vinden: <https://www.fogol.nl/onderzoek> (daar is ook een inkijkexemplaar). Het boek bestellen kan hier: <https://www.fogol.nl/excursies/boek-bestellen-vogelaars-nooit-uitgevogeld>

Debby Doodeman

BOEKEN AFHALEN

Uit de nalatenschap van IVN-lid Cees Sol kregen we twee dozen boeken die min of meer met natuur te maken hebben. De bruikbare exemplaren staan inmiddels in de boekenkast van het honk. De rest staat op tafel klaar voor de liefhebber. Het gaat o.a. over honden, tuin- en kamerplanten, tropische vogels, etc. Door corona is het wat moeilijker om dingen af te spreken in het honk maar als je interesse hebt, laat dan even iets weten zodat we wat kunnen plannen.

Angela Krops en Nel Meulman

DE IVN TUIN IN BEELD

De IVN tuin is al vele malen “bezongen” door bezoekers. Ook fotografen halen er hun hart op. Een aantal voorbeelden, gemaakt door Diana Peskens en mede-fotografen van de fotoclub.

DANK

aan iedereen die een bijdrage leverde aan deze Craenkoerier.

De Craenkoerier

de Craenkoerier verschijnt drie maal per jaar en wordt gratis verspreid onder de leden en begunstigers.

IVN Cranendonck

De afdeling IVN Cranendonck draagt bij aan een duurzame samenleving door zoveel mogelijk mensen te betrekken bij natuur, milieu, landschap en leefomgeving.

Contributie:

Landelijk lid: per 01-01-2018	€ 25,00 per jaar
Donateur:	€ 15,00 per jaar
Thuisinwonend jeugdlid	€ 5,00 per jaar
Thuisinwonend lid/donateur:	€ 10,00 per jaar

Landelijke leden ontvangen 4x per jaar het IVN blad Mens en Natuur en 3x per jaar de Craenkoerier

Plaatselijke leden ontvangen drie keer per jaar de Craenkoerier

Contributie voor 1 april overmaken op rekening IBAN: NL66RABO 014.79.17.174 ten name van: IVN Cranendonck Budel onder vermelding van uw lidnummer. Opzeggen lidmaatschap voor 1 november bij de ledenadministratie.

-----><

Inschrijfformulier IVN Cranendonck

Ondergetekende geeft zich op als:	☐	Landelijk lid
	☐	Donateur
	☐	Thuiswonend jeugdlid
	☐	Thuisinwonend lid/donateur
En wil de Craenkoerier als	☐	Digitaal document
	☐	Papieren document

Naam:.....

Adres:

Geboortedatum:.....

Telefoon: E mail:

Datum: Handtekening:

Vanaf 25-05-2018 is de Alg. Verordening Gegevensbescherming (AVG) van toepassing. Door deze privacywetgeving mogen wij uw gegevens meestal niet zonder uw toestemming bewaren en gebruiken. Bij uw aanmelding als lid van het IVN geeft u toestemming voor het bewaren en gebruiken van uw gegevens (zie [www.https://www.ivn.nl/afdeling/cranendonck](https://www.ivn.nl/afdeling/cranendonck) voor verdere informatie).

Inleveren of opsturen naar de **ledenadministratie**:

Jos van Velthoven; Sterkselseweg 14, 6026 EB Maarheeze, j.vnvelthoven@chello.nl

DRUKWERK

Indien onbestelbaar graag retour aan:

IVN afdeling Cranendonck
p/a/ Heuvel 4
6023 RA BUDEL-SCHOOT